

**Stanowisko Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych
w sprawie tzw. „drapieżnych czasopism” (*predatory journals*)
przyjęte w dniu 10 lutego 2022 r.**

W trosce o ciągłe podnoszenie jakości badań i publikacji naukowych realizowanych przez przedstawicieli dyscypliny nauk o polityce i administracji oraz dyscyplin pokrewnych, pragniemy zwrócić Państwa uwagę na zjawisko określane jako „drapieżna nauka”, które związane jest z funkcjonowaniem „drapieżnych czasopism”, czyli tzw. *predatory journals* oraz „drapieżnych wydawnictw”, czyli tzw. *predatory publishers*.

Uznajemy za bardzo niepokojące, iż tytuły czasopism oraz nazwy wydawców podejrzanych o drapieżne praktyki znaleźć można w najważniejszych bazach danych, z których korzystają nie tylko instytucje naukowe, ale również organy administracji rządowej. Na ich podstawie oceniana jest jakość pracy naukowej uczelni, konkretnej dyscypliny i poszczególnych naukowców.

Stworzona przez Jeffrey'a Bealla pierwsza lista *Predatory Journals and Publishers* to lista takich czasopism i wydawców, co do których zachodziło podejrzenie, że nie zachowują odpowiedniego poziomu naukowego podczas procesu recenzyjnego artykułów i prac zgłaszanych do publikacji. Artykuły publikowane w „czasopismach drapieżnych” nie podlegają ocenie eksperckiej lub wykonana jest ona w oparciu o bardzo niskie standardy, wynikiem czego zgłaszane do tych wydawnictw prace naukowe publikowane są bardzo szybko od momentu wysłania. Redakcje określane mianem *predatory journals* pobierają ponadto za publikacje nadesłanych do nich tekstów wysokie opłaty (kwoty zwykle nie są podawane na stronach internetowych), a prócz tego pozyskują autorów pisząc maile z zaproszeniem do publikowania, powołując się na artykuły opublikowane już przez konkretne osoby). Zauważyć przy tym należy, że periodyki o tym charakterze często zaznaczają swoją multidyscyplinarność – nie są bowiem poświęcone konkretnej dyscyplinie czy tematyce naukowej, ale mają charakter ogólny.

Dodać warto, że nie wszystkie czasopisma zamieszczone w wykazie Bealla są periodykami drapieżnymi, dlatego przed wysłaniem manuskryptu warto szczegółowo przeanalizować informacje na stronie czasopisma (dot. składu redakcji – członkowie zespołu redakcyjnego powinni pochodzić z dobrych ośrodków naukowych oraz mieć rozpoznawalny dorobek naukowy w danej dziedzinie; opisu systemu recenzowania (*single-blind review*, *double-blind review*, *peer-review review* lub też inny); wskaźników bibliometrycznych i obecności tych periodyków w uznanych bazach międzynarodowych).

Niestety, w ministerialnym wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (stanowiącym podstawę oceny jakości pracy naukowej) znaleźć można tytuły, które pokrywają się z listami drapieżnych czasopism.

Dlatego – jako Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych – zwracamy Państwa uwagę na to, by wydawnictwa publikacji naszych prac naukowych nie należały do tych, które przedkładają zysk ponad etykę badacza i jakość publikowanych tamże tekstów. Nie popierając praktyk wydawniczych charakterystycznych dla *predatory journals* apelujemy, by prace publikowane przez przedstawicieli naszej dyscypliny wydawane były w czasopismach przestrzegających wysokich standardów etycznych oraz oceny eksperckiej, co będzie gwarantowało systematyczne podnoszenie jakości badań i publikacji naukowych.

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych